

Dato 30. juni 2016
Sagsnr. 2134-MKP/EKF

Overblik over retsstilling ved fildeling på nettet

Nedenfor følger et overblik over retsstillingen ved fildeling på nettet. For en nærmere gennemgang henvises til notat af 28. juni 2016 "Notat om retsstilling ved fildeling på nettet".

Overblikket vedrører alene de erstatningsretlige konsekvenser. Overtrædelser af ophavsretsloven kan endvidere være behæftet med straf i form af bøde eller fængsel. Dette har dog ifølge praksis alene været anvendt i større sager om systematiske og erhvervsmæssige krænkelser og behandles ikke nærmere her.

1. Fildeling uden samtykke

- Det er i strid med ophavsretsloven at dele filer på nettet uden ophavsmandens samtykke. Det betyder, at man kan risikere at betale vederlag og erstatning.
- Det er både ulovligt at uploade og downloade filer uden samtykke.
- Når man bruger en peer-to-peer tjeneste, sker der teknisk både et ulovligt download af hele filmen og et ulovligt upload af en lille del af filmen.
- Det er ikke undskyldeligt i juridisk forstand, at man ikke er klar over, hvordan programmet virker, da det anses for "uagtsomt" at anvende et program med ulovlig fildeling uden at sætte sig ind i, hvordan programmet fungerer.

2. Konsekvenser af ulovlig fildeling

- Hvis man har delt filer uden samtykke, kan man blive mødt med krav om vederlag og erstatning¹.
- Vederlaget svarer til den pris, man skulle have betalt, hvis man havde downloadet filen på lovlige vis.
- Erstatningen svarer til den økonomiske skade, man har forvoldt ved at uploade filen uden samtykke.
- Højesteret har i en dom fra 2011 taget stilling til erstatningsudmålingen for ulovlig fildeling (upload). I denne sag blev erstatningen fastsat skønsmæssigt til 10.000 kr. (der var delt op mod 13.000 lydfiler).

Der er ikke dansk retspraksis vedrørende erstatningsniveauet for ulovlig fildeling via en peer-to-peer tjeneste.

¹ Herudover kan man blive idømt straf i form af bøde eller fængsel, hvilket dog ikke behandles nærmere her.

Teknisk set er forskellen fra sagen fra 2011, at man via en peer-to-peer tjeneste kun uploader en lille del af den samlede fil, og kun i en kort periode.

Det er ikke afklaret i praksis, om denne tekniske udvikling vil påvirke erstatningsniveauet.

3. Håndhævelse

- Det er op til rettighedshaverne at dokumentere, at der er sket ulovlig fildeling, samt at det er én bestemt bruger, der har downloadet og uploadet filerne.

Bevisbyrden er svær at løfte, og da der samtidig er stor usikkerhed om erstatningsniveauet, vil det ofte være tvivlsomt, om det "kan betale sig" at starte en retssag.

Rettighedshaverne vil derfor som regel forsøge sig ad frivillighedens vej som det første. Hvis det ikke lykkes, er rettighedshaverne nødsaget til at gå rettens vej i form af enten et betalingspåkrav eller en stævning.

3.1. Frivilligt forlig

- Ved en henvendelse vedrørende ulovlig fildeling, kan man vælge at indgå et frivilligt forlig.
- Indgås der forlig i sagen, kan der ikke efterfølgende startes en retssag om det samme krav.
- Det er vigtigt, at man i forliget ikke anerkender at have gjort noget ulovligt, og at forliget indgås *til fuld og endelig afregning* (af alle krav vedrørende den påståede krænkelse) og *per kulance* (altså uden anerkendelse).

3.2. Betalingspåkrav

- Økonomiske krav på under 100.000 kr. kan forfølges ved indlevering af et betalingspåkrav, der fremsendes til skyldneren via retten.
- Det er en betingelse for at indgive betalingspåkrav, at der forinden er sendt en såkaldt inkassoskrivelse.
- Hvis modtageren af betalingspåkravet senest inden 14 dage efter modtagelsen meddeler retten, at man har indsigelser mod kravet (eksempelvis fordi man nægter at have kendskab til den påståede ulovlige fildeling), kan fogedretten ikke gå videre med betalingspåkravet.
- Hvis man bliver mødt med et betalingspåkrav, kan man således blot skriftligt meddele retten, at man ikke kan anerkende kravet. Rettighedshaverne er herefter nødsaget til at udtage stævning for kravet.

3.3. Retssag

- Under en retssag er det op til rettighedshaverne at løfte bevisbyrden for, at (i) der er sket en ophavsretlig krænkelse og (ii) at det er sagsøgte, der har foretaget den ophavsretlige krænkelse.
- Særligt det sidste forhold har i praksis vist sig meget svært at løfte bevisbyrden for.
- Det følger således af praksis, at det ikke er tilstrækkeligt at kunne bevise, at krænkelsen er sket fra en specifik IP-adresse, hvis denne er tilknyttet en åben internetforbindelse.

- Hvis man kan godtgøre, at flere har haft adgang til det trådløse netværk og/eller at man ikke har været hjemme på det tidspunkt, hvor krænkelsen har fundet sted, vil det således være meget vanskeligt for rettighedshaverne at løfte bevisbyrden for, at man har begået den påståede krænkelse.
- Det anbefales at søge advokatbistand og afsøge mulighederne for retshjælpsdækning eller fri proces, hvis man bliver mødt med en stævning.